

INTERGEMEENTELIJKE DIENST ARCHEOLOGIE
BRUGGE & OMMELAND

Komvest 45
8000 Brugge
T +32 [0]50 44 50 44
F +32 [0]50 61 63 67
E info@raakvlak.be
[www raakvlak.be](http://www.raakvlak.be)

Brugge, Langestraat 39-47 –Verbrand Nieuwland 10

Dossiernr. 2008/86 en 2008/276
Proefonderzoek

Jan Huyghe en Elisabeth Van Besien

2 Lokalisatie van het te onderzoeken terrein op de orthofoto.

Historische achtergrond¹

Historisch gezien is de Langestraat al vanaf de hoge middeleeuwen een belangrijke handelsweg die aansloot op de weg Oudenburg-Aardenburg. Aanvankelijk was hier nog weinig bebouwing aanwezig, vanaf 1297 komt de Langestraat definitief binnen de stadsmuren te liggen en komt er geleidelijk meer bebouwing.

Vanaf de 15e eeuw is er informatie aanwezig over het gebruik van de panden. Langestraat 39 t/m 41, 't Wit kruisken was in de 15e eeuw een brouwerij genaamd het "Lelye Cruce". In de 17e eeuw werd het uitgebaat als herberg die zou blijven bestaan tot 31 maart 1990. In de tweede helft van de 19e eeuw werd de herberg opgekocht door de eigenaren van stokerij en brouwerij 't Hamerken. Langestraat 43 werd vanaf 1669 't Wielken genoemd, hier was tot 1795 een bakkerij gevestigd.

¹ Anseeuw, H., D'Hondt, J., Kemel, Y., Vanneste, P., Van 't Hamerken tot de Gouden Boom. De geschiedenis van een brouwerij in de Langestraat 45, 2002.

Onderzoeksresultaten

Op de toegankelijke plaatsen van het domein werden drie proefsleuven uitgegraven. Een eerste sleuf bevond zich achter het voormalige woonhuis in NW-ZO richting, loodrecht op de Langestraat. Er kon worden vastgesteld dat er zich vlak achter het woonhuis een (lekkende) mazouttank bevindt, tot op ca. 2m diepte onder vloerniveau. De grondlagen in deze sleuf waren tot ca. 2m diepte onder vloerniveau verstoord. Aan de kant van het Verbrand Nieuwland werd een bakstenen beerput waargenomen die, afgaande op het baksteenformaat, wellicht uit de 15de-16de eeuw dateert.

Een tweede sleuf werd getrokken in het verlengde van de kleine poort, opnieuw NW-ZO gericht, loodrecht op de Langestraat. In deze sleuf werd vastgesteld dat er vanaf ca. 1m onder vloerniveau een donkere zandige laag voorkomt, die vondsten uit de 13de eeuw bevat. Plaatselijk werden structuren uit baksteen waargenomen, zoals een vloertje op ca. 60 cm diepte en funderingsresten in baksteenformaat van 30cm x 14,5cm x 6cm op ca. 2m diepte. Naar het NW toe bevindt zich onder het zandige pakket een meer humeuze tot mestachtige laag die veel vondsten uit de 13de eeuw bevat. Opvallend was de goede conservatie van organisch materiaal, zoals leder, textiel en manden. Deze laag gaat tot ca. 3,20m diepte, waaronder het ongestoorde pleistocene zand zich bevindt.

3 Terreinopname van de aangetroffen humeuze laag.

De derde sleuf was naast de citerne gesitueerd en bevond zich volledig in de bouwput van deze structuur. Op ca. 2 m diepte bevond zich ook nog de humeuze laag uit sleuf 2. Achter het pand Langestraat 41 bevond zich een concentratie van uitsluitend grof baksteenpuin.

Op basis van het proefonderzoek werd beslist om aan de kant van de Langestraat, na de sloop, een opgraving uit te voeren. De rest van het terrein zal aan de hand van een werfbegeleiding archeologisch op gevolgd worden.

Besluit

Zone 1

Uit bovenstaande waarnemingen kan worden afgeleid dat op de terreinen aansluitend bij de Langestraat een archeologische opgraving dient uitgevoerd te worden. In het bijzonder de 13de-eeuwse laag met goed bewaarde organische resten is interessant. In deze zone bevinden zich ook gebouwresten die tot de 13de eeuw opklimmen en een beeld geven van een periode die uit geschreven bronnen niet gedocumenteerd is. Het advies voor deze zone is dan ook de opgraving van de terreinen waar de septische putten zullen worden gestoken, evenals een aansluitende strook van een 6-tal meter van de parkeergarage.

Zone 2

Gezien het feit dat er op de terreinen palend aan het Verbrand Nieuwland geen proefonderzoek kon uitgevoerd worden, stellen wij voor om de graafwerken in deze zone te begeleiden, om eventuele sporen tijdens de graafwerken te kunnen registreren. Deze begeleiding vraagt de medewerking van de aannemer van de graafwerken en zal een beperkte vertraging met zich meebrengen.

Zone 3

In deze zone is de bodem grotendeels verstoord door de aanwezigheid van kelders, putten en dergelijke. Wij stellen voor om in deze zone een werfcontrole te doen. Dit is de lichtste vorm van archeologisch onderzoek, brengt geen vertraging mee en gebeurt op kosten van Raakvlak.